

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 61 Pž-6507/2017-3

R E P U B L I K A H R V A T S K A

R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ivice Omazića, predsjednika vijeća, Ivane Mlinarić, suca izvjestitelja i Tatjane Kujundžić Novak, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja UniCredit Leasing Croatia d.o.o., OIB 18736141210, Zagrebe, Heinzelova 33, kojeg zastupa punomoćnik Mladen Ćorić, odvjetnik u Zagrebu, protiv tuženika ADRIA ČELIK d.o.o. za proizvodnju i usluge u stečaju, OIB 34606600284, Cesta dr. Franje Tuđmana 78, 21212 Kaštel Sućurac, kojeg zastupa punomoćnik Marina Krka, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Krka & Krka d.o.o. u Splitu, radi utvrđenja osporene tražbine u iznosu od 884.604,21 kn, odlučujući o tužiteljevoj i tuženikovojoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-149/2016 od 14. rujna 2017., u sjednici vijeća održanoj 21. listopada 2020.

r i j e š i o j e

I. Ukida se presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-149/2016 od 14. rujna 2017. i predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

II. O troškovima ovog žalbenog postupka prvostupanjski sud će odlučiti u konačnoj odluci.

Obrazloženje

Presudom Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-149/2016 od 14. rujna 2017. utvrđena je osnovanom tužiteljeva tražbina osporena u drugom višem isplatnom redu pod brojem 57. u iznosu od 702.730,70 kn, te je utvrđeno da se ta tražbina smatra utvrđenom i priznatom u stečajnom postupku koji se vodi pred prvostupanjskim sudom pod brojem St-45/15 (točka I. izreke), odbijen je tužbeni zahtjev za utvrđenje osnovanom tužiteljeve tražbine osporene u drugom višem isplatnom redu pod brojem 57. u iznosu od 181.873,51 kn, u stečajnom postupku koji se vodi pred prvostupanjskim sudom pod brojem St-45/15 (točka II. izreke), tuženik je obvezan na naknadu parničnog troška u iznosu od 70.537,50 kn sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od presuđenja do isplate, dok je odbijen tužiteljev zahtjev za naknadu troška u iznosu od 7.837,50 kn (točka III. izreke).

Protiv navedene presude obje parnične stranke su podnijele žalbe, pobijajući je svaka u dijelu u kome nije uspjela u sporu.

Tužitelj pobija navedenu presudu u točki II. izreke i u dijelu točke III. izreke kojim je odbijen njegov zahtjev za naknadu troška u iznosu od 7.837,50 kn zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja s prijedlogom da se u tom dijelu ona ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, uz naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 8.226,25 kn.

Tuženik nije podnio odgovor na tužiteljevu žalbu.

Tuženik pobija navedenu presudu u točki I. izreke i u dijelu točke III. izreke kojim je tuženik obvezan na naknadu parničnog troška u iznosu od 70.537,50 kn sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od presuđenja do isplate zbog svih zakonom predviđenih razloga s prijedlogom da se u tom dijelu ona preinači i odbije tužbeni zahtjev, podredno ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, uz naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 23.015,63 kn.

U odgovoru na žalbu tužitelj je u cijelosti osporio tuženikove žalbene navode. Predlaže odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi presudu u pobijanom dijelu, uz naknadu troškova odgovora na žalbu u iznosu od 11.287,50 kn.

Žalbe su osnovane.

Presuda je ispitana na temelju odredaba članka 365. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP) u granicama žalbenih razloga te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i pravilnu primjenu materijalnog prava.

Predmet spora je zahtjev za utvrđenje tužiteljeve tražbine u iznosu od 884.604,21 kn kao tražbine drugog višeg isplatnog reda po osnovi Ugovora o financijskom leasingu br. 40467/13 od 7. veljače 2013., br. 40468/13 od 7. veljače 2013., br.40469/13 od 7. veljače 2013., br.40470/13 od 7. veljače 2013. i br. 41885/13 od 22. svibnja 2013. (dalje: Ugovori).

Iz spisa i obrazloženja pobijane presude proizlaze nespornim sljedeće činjenice:

- postojanja pravnog odnosa između parničnih stranaka na temelju Ugovora sklopljenih između tužitelja kao davatelja leasinga i tuženika kao primatelja leasinga, čiji su sastavni dio tužiteljevi Opći uvjeti ugovora o financijskom leasingu (dalje: Opći uvjeti);
- da je nad tuženikom otvoren stečajni postupak rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj St-45/15 od 18. veljače 2016.;
- da je tužitelj prijavio tražbinu u stečajnom postupku nad tuženikom u iznosu od 3.996.636,93 kn;
- da je rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj St-45/15 od 18. veljače 2016. tužiteljeva tražbina utvrđena u iznosu od 926.634,34 kn, dok je osporena u iznosu od 3.070.002,59 kn, kao tražbina drugog višeg isplatnog reda, a tužitelj je upućen na parnicu;
- da je tužitelj pravovremeno pokrenuo ovu parnicu radi utvrđenja dijela osporene tražbine u iznosu od 884.604,21 kn;
- da je tužitelj raskinuo predmetne Ugovore putem Obavijesti od 7. srpnja 2015. koju je tuženik primio 14. srpnja 2015. jer tuženik nije uredno ispunjavao svoje ugovorne obveze;

- da je 28. srpnja 2015. tužitelj posredstvom društva Proxima Centauri d.o.o. preuzeo objekte leasinga;
- da je tijekom prosinca 2015. i siječnja 2016. tužitelj prodao objekte leasinga;
- da su objekti leasinga prodani za ukupan iznos od 310.000,00 EUR.

Sastavni dio predmetnih Ugovora su i Opći uvjeti, a potpisom predmetnih Ugovora tuženik je potvrdio da su mu ti uvjeti bili poznati u trenutku sklapanja predmetnih Ugovora, koju činjenicu tuženik ne dovodi u pitanje niti u predmetnoj žalbi, zbog čega ga, u skladu s odredbom članka 295. stavka 5. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15; dalje: ZOO), oni obvezuju. Tuženik se po prvi put tek u žalbi poziva na ništetnost odredaba članka 12. Općih uvjeta u smislu odredbe članka 296. stavka 1. ZOO-a. Tom je odredbom propisano da su ništetne odredbe općih uvjeta koje, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, prouzroče očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama strana na štetu suugovaratelja sastavljača ili ugrožavaju postizanje svrhe sklopljenog ugovora, čak i ako su opći uvjeti koji ih sadrže odobreni od nadležnog tijela. Radi se dakle o novoj činjenici čije iznošenje nije dopušteno tek u žalbi, osim ako se one odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka zbog kojih se može izjaviti žalba, što, međutim, ovdje nije slučaj (članak 352. stavak 1. ZPP-a). Zbog toga ovaj sud nije ovlašten ispitivati osnovanost navedenih žalbenih navoda. Dodatno, prema ocjeni ovoga suda, činjenica što je tuženik predao tužitelju objekte leasinga koje je tužitelj prodao po nižoj cijeni od procijenjene, sama po sebi ne znači da je tuženik stavljen u neravnopravni položaj s tužiteljem, odnosno da u slučaju da je tužitelj ostavio objekte leasinga tuženiku, tuženik ih je mogao prodati po tržišnoj cijeni, koju činjenicu tuženik ničim niti ne dokazuje, u kojem slučaju ne bi postojala nikakva tražbina tužitelja prema tuženiku. U konkretnom slučaju radi se o financijskom leasingu koji predstavlja pravni posao u kojem primatelj leasinga u razdoblju korištenja objekta leasinga plaća davatelju leasinga naknadu koja uzima u obzir cjelokupnu vrijednost objekta leasinga, snosi troškove amortizacije tog objekta leasinga i opcijom kupnje može steći pravo vlasništva nad tim objektom leasinga po određenoj cijeni koja je u trenutku izvršenja te opcije manja od stvarne vrijednosti objekta leasinga u tom trenutku (članak 5. stavak 3. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 135/06; dalje: ZL)). Na temelju predmetnih Ugovora tuženik je bio samo korisnik objekta leasinga koji je uslijed raskida predmetnih Ugovora bio dužan tužitelju kao vlasniku vratiti objekte leasinga. Naime, prema odredbi članka 45. stavka 3. ZL-a, ako raskine ugovor, davatelj leasinga ima pravo oduzeti objekt leasinga od primatelja leasinga. Osim toga, raskidom ugovora obje su strane oslobođene svojih obveza, osim obveze na naknadu štete (članak 368. stavka 1. ZOO-a). Ako je jedna strana ispunila ugovor potpuno ili djelomično, ima pravo na povrat onoga što je dala (članak 368. stavak 2. ZOO-a).

Člankom 12.3. Općih uvjeta je propisano da u slučaju prijevremenog raskida ugovora davatelj leasinga ima pravo obračunati sve dospjele i nedospjele leasing rate. Prema članku 12.4. Općih uvjeta, tako obračunatom iznosu dodaju se još troškovi (sudski, izvansudski, odvjetnički i slično), davanja i porezi vezano za raskid ugovora, povrat objekta leasinga, osiguranja, procjene, transport, servis, čuvanje i prodaju, uključujući i sve dodatne troškove. Do visine ovih prava primatelju leasinga se obračunava prihod od prodaje objekta leasinga pri čemu se uzima u obzir stanje objekta leasinga te eventualna odšteta od osiguranja u trenutku kada davatelj leasinga primi iznos u valuti. Budući da se primatelju leasinga obračunava prihod od prodaje objekta leasinga, a ne od procjene objekta leasinga, tuženik neosnovano ističe kako je ukupan dug tuženika prema tužitelju po predmetnim Ugovorima trebalo utvrditi prema procijenjenoj vrijednosti objekta leasinga, a ne prema njihovoj stvarnoj (prodajnoj)

vrijednosti. To i iz razloga što upravo stvarna (prodajna) vrijednost predstavlja stvarni iznos koji je tužitelju u konkretnom slučaju plaćen za objekte leasinga i jedino je iz tog iznosa tužitelj podmirio i mogao podmiriti svoje tražbine po predmetnim Ugovorima.

Osim toga, i prema odredbi članka 45. stavka 1. ZL-a, ako je primatelj leasinga dva uzastopna roka u zakašnjenju s plaćanjem naknade, davatelj leasinga može raskinuti ugovor o leasingu i ima pravo na iznos dužne naknade i ostale tražbine iz ugovora o leasingu.

Međutim, za sada je ostalo nejasno i neutvrđeno na što točno se odnosi utužena tražbina, te koji dio se odnosi na naknadu iz predmetnih Ugovora, tj. neplaćene leasing rate, a koji na ostale tražbine iz predmetnih Ugovora i na koje to tražbine. Naime, prvostupanjski sud samo paušalno utvrđuje kako preostala tražbina tužitelja prema tuženiku iz predmetnih Ugovora iznosi 702.730,70 kn, ali ne navodi, niti utvrđuje o kojim točno tražbinama se radi. Stoga pobijana presuda ima nedostatka zbog kojih se ne može ispitati pa je zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a. Zbog navedenog je i činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno. S tim u svezi se ističe da je svaka stranka treba dokazati istinitost tvrdnji o postojanju činjenica koje su za nju povoljne, na kojima zasniva svoje zahtjeve i prigovore, osim ako iz zakona ne proizlazi drukčije (članak 7. stavak 1. i članak 219. stavak 1. ZPP-a). Shodno tome, tužitelj je dužan prvenstveno iznijeti činjenice na kojima temelji tužbeni zahtjev, a ako ih tuženik ospori, dokazati njihovo postojanje. Stoga je u konkretnom slučaju tužitelj bio dužan prvenstveno činjenično obrazložiti tužbeni zahtjev tako da specificira utuženu tražbinu na način da točno navede pravnu osnovu svake pojedine tražbine, tj. radi li se o naknadi iz predmetnih Ugovora, tj. neplaćenim leasing ratama i/ili ostalim tražbinama iz predmetnih Ugovora, te da navede iznos (visinu) svake pojedine tražbine, uključujući i iznos poreza na dodanu vrijednost (dalje: PDV), a nakon toga te činjenice i dokazati.

Navedeno je odlučno i radi utvrđivanja odlučne činjenice ima li tužitelj u konkretnom slučaju pravo na PDV na koji se tužitelj poziva u predmetnoj žalbi. Međutim, iz tužiteljevih žalbenih navoda u bitnome proizlazi kako je obračunao PDV u iznosu od 182.445,74 kn na svoju nenaplaćenu tražbinu. Budući da je za sada ostalo neutvrđeno na što točno se ta tražbina odnosi, za sada je ostalo nejasno i neutvrđeno ima li tužitelj pravo na PDV te ima li pravo na PDV na ukupnu tražbinu ili samo na jedan dio te tražbine, a ostao je neutvrđen i iznos (visina) PDV-a na koji tužitelj eventualno ima pravo. S tim u vezi se ukazuje kako je odredbama članka 8. stavka 1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“ broj: 47/95, 106/96, 164/98, 105/99, 54/00, 73/00, 127/00, 86/01, 48/04, 82/04, 9005, 76/07, 97/09, 94/09, 22/12 i 136/12) propisano da je osnovica poreza na dodanu vrijednost je naknada za isporučena dobra ili obavljene usluge. Naknadom se smatra sve ono što primatelj dobara ili usluga treba dati ili platiti za isporučena dobra i obavljene usluge, osim poreza na dodanu vrijednost. U poreznu osnovicu ulazi i sve ono što neka druga osoba, a ne primatelj dobara ili usluga, treba dati ili platiti poduzetniku za isporučena dobra ili obavljene usluge. U poreznu osnovicu ne ulaze iznosi koje poduzetnik zaračuna, primi ili izda u ime i za račun druge osobe.

PDV je sastavni dio cijene za isporučeno dobro ili obavljenju uslugu. U vezi s pitanjem pretpostavlja li se da je u trgovačkim ugovorima PDV uključen u ugovornu cijenu, na 3. Sjednici sudaca i sudskih savjetnika svih sudskih odjela Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i 1. Sjednici odjela za trgovačke i ostale sporove od 25. siječnja 2005., prihvaćen je

zaključak da se kod trgovačkih ugovora smatra da je u ugovornu cijenu uključen PDV, osim ako trgovačkim ugovorom nije drugačije određeno.

Uzevši u obzir navedeno valjalo je na temelju odredaba članka 369. stavka 1. i članka 370. ZPP-a ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. S obzirom na to da odluka o troškovima postupka ovisi o odluci o glavnoj stvari, valjalo je ukinuti pobijanu presudu i u dijelu odluke o troškovima (točka I. izreke ovog rješenja). Vezano uz odluku o troškovima, napominje se da je prilikom odlučivanja o troškovima prvostupanjski sud pogrešno primijenio odredbe članka 154. stavka 2. ZPP-a. Naime, suprotno odredbi članka 154. stavka 2. ZPP-a, prvostupanjski sud je donio odluku o troškovima uzimajući u obzir samo tužiteljev uspjeh u sporu, ali ne i tuženikov uspjeh u sporu, s time da je i tužiteljev uspjeh u sporu pogrešno određen. Budući da je parnični trošak dosuđen samo tužitelju razmjerno njegovom uspjehu u sporu, to zbog pogrešnog pravnog shvaćanja prvostupanjski sud nije utvrdio niti utvrđivao visinu tuženikovih troškova potrebnih za vođenje parnice. Osim toga, prvostupanjski sud je obvezao tuženika na isplatu zakonskih zateznih kamata na parnične troškove, ali nije, u skladu s odredbom članka 29. stavka 2. ZOO-a odredio stopu zateznih kamata koju je tuženik dužan platiti.

Budući da je ovaj sud ukinuo pobijanu presudu, to je, na temelju odredbe članka 166. stavka 3. ZPP-a, prvostupanjskom sudu ostavljeno da u konačnoj odluci odluči i o troškovima ovog žalbenog postupka (točka II. izreke ovog rješenja).

U ponovnom postupku prvostupanjski sud će, uzevši u obzir navedeno, otkloniti bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje mu je ukazano ovim rješenjem. Nakon provedenog dokaznog postupka donijet će novu pravilnu i zakonitu odluku u kojoj će navesti jasne razloge o (ne)osnovanosti tužbenog zahtjeva (članak 338. stavak 4. ZPP-a).

Zagreb, 21. listopada 2020.

Predsjednik vijeća
Ivica Omazić

Broj zapisa: **1789a-10855**

Kontrolni broj: **0be49-0da11-a6cdf**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=IVICA OMAZIĆ, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.